вашь въ Іис8са Хріста и отхвърлишь вѣтхо-то плътско и заблѹдено поведеніе и съзидашь животъ новъ, д8ховенъ и Евангелскы 1), това подноваванье ще ти докара чрѣзъ благодать-тѫ на Іис8са Хріста вѣчно-то спасеніе. И колко-то отъ іазычници-ты сѫ повѣрвали и вървать по правило-то на това мое поученіе, нека бѫде Божіа-та милость и благодать съ тѣхъ, сѫщо и съ Израилтаны-ты, които сѫ сѧ сближили съ Бога чрѣзъ вѣрѫ-тѫ. Отъ сега на татъкъ да не ма г8жда никой въ тр8дъ за въпросъ-тъ на обрѣзваніе-то, който никакво измѣненіе не въспріема, и за оувѣреніе и доказателство чи сьмь проповѣдалъ и сьмь писалъ истинѫ-тѫ, имайте знакове-ты на раны-ты по снагѫ-тѫ ми които сьмь прѣтърпѣлъ отъ любовь кьмъ Господа Іис8са. А благодать-та на Господа нашего Іис8са Хріста нека слѣзе въ д8шіѫ-тѫ ви и вы оутвърди въ истинѫ-тѫ на проповѣданы-ты отъ, мене, — АМИНЬ."

XXX. СЛОВО за да не оугождавамы само на человѣци-ти, защо-то е голѣмъ грѣхъ.

„Елицы хотѧтъ хвалитиса по плоти, сіи н8дѧтъ вы обрѣзатиса."

Днешне-то четено по8ченіе отъ Богоглаголиваго Павла открыва ни единъ грѣхъ непознатъ на множинѫ, и ако да извира отъ него изворъ на много смьртоносны и голѣмы съгрѣшеніа. Лъжливи-ти горѣказаны Апостоли І8деи2), и фарисеи3), и ако да бѣхѫ повѣрвали въ Хріста, поучавахѫ гы, и да сѧ обрѣзвать, защо-то инакъ не могѫть да сѧ спасѧть, и това правахѫ фарисеи-ти, като бѣхѫ повѣрвали въ Хріста за да оугодѧть на хора-та 4), както обыкновенно правахѫ и Іудеи-ти, за да оугодѧть на іазычници-ты, които не гонахѫ обрѣзаны-ты споредъ заповѣди-ты на Римскы-ты самодьржци, и на невѣрны-ты І8деи споредъ Моисеевъ-тъ законъ.

Сичкы-ты прочее см8щеніа, распры и разореніа на Хрістовѫ-тѫ черковѫ, кои-то причинихѫ, като поучавахѫ тіи лъжливи Апостоли, чи е н8ждно да сѧ обрѣзвать, станѫхѫ не отъ др8го нѣщо, освенъ защо-то горѣказани-ти искахѫ да оугодіать само на человѣци-ты. Сѫщо-то това человѣкоугожденіе завлача и до днесь человѣци-ты въ много и голѣмы грѣхове. И въистинѫ всѣкъ человѣкъ, безъ да осѣти, все клони за да търси своіа-тъ си интересъ и ползѫ, а като мысли чи само чрѣзъ любовь-тѫ и прѣстателство-то на др8гы-ты человѣци може да добые що-то желае, тр8ди сѧ и сѧ мѫчи съ сѣкакъвъ начинъ за да имъ оугоди; т. е. посл8шва гы, ласкателств8ва гы, сл8жи имъ, върви по щеніа-та имъ, мѫ были праведны или неправедны, мѫ были законны или неззаконны; а самолюбіе-то м8 толкова го омайва щото не познава чи е станѫлъ человѣкоугодникъ, нито осѣща колко поврѣжда д8шіѫ-тѫ м8 това человѣкоугодіе; заради това твърдѣ малко хора сѧ намѣрвать чисти отъ тѫзи страсть и болесть, коіа-то сѧ храни и подкрѣпѧ отъ др8гы страсти, като отъ славолюбіе-то и интересъ-тъ. За да докажемъ това, имамы доста примѣры.

Іис8съ исцѣри слѣпыіа-тъ. Старѣшины-ты І8дейскы выкахѫ родители-ты м8 да гы пытать за това, какъ прогледнѫ. А тіи, защо-то гы е бѣше страхъ отъ Іудеи-ты, не рачихѫ да кажѫтъ истинѫ-тѫ, нъ за да имъ оугодіать, рекъхѫ: „той не е малъкъ, выкайте го, тѫ го пытайте" 5). Колко

1) Ефес. 4 22—25 2 Кор. 5 17. 2) Дѣян. 15 28 15 1. 3) Тамъ 15 5. 4) Мате. 23 5. 5) Іоан. 9 19—20—21—22.

пѫти пытать и насъ за нѣкоѭ истинѫ, а мы отъ страхъ и за да оугодимъ на кои-то пытать, не казвамы истинѫ-тѫ! Колко пѫти можахмы да избавимъ невинныѧ-тъ отъ осѫжденіе-то, или обезчестенныѧ-тъ отъ клѣветѫ-тѫ, или сыраче-то или вдовицѫ-тѫ отъ неправдѫ-тѫ, нъ мы за да оугодимъ, примълчавамы истинѫ-тѫ и поврѣждамы ближныѧ-тъ си! Мнозина отъ Іудейскы-ты голѣмци повѣрвахѫ въ Іисуса Хріста, нъ не исповѣдвахѫ това, за да не гы испѫдіѫть фарисеи-ти отъ Синагогѫ-тѫ1), и тѫй прѣдпочитахѫ да оугодіѫть повече на фарисеи-ты, нежели на Бога! 2). Колко отъ насъ сѫщо прѣдпочитамы человѣческѫ-тѫ славѫ повече нежели Божіѭ-тѫ! Доведъхѫ Іудеи-ти Іисуса въ Пилатово-то сѫдилище, той като го испыта, намѣри го правъ и невиненъ, нъ за да оугоди на народъ-тъ, прѣдаде го за да го распнѫть!3) Колко Пилати сѧ намѣрвать и днесь! Колкома познавать кой е правъ и кой е кривъ, нъ за да оугодіѫть на роднины-ты си, на пріятели-ты си и на посрѣдственници-ты си, окрывѧвать правыѧ-тъ, а оправдавать кривыѧ-тъ! Царь Иродъ наказа нѣкои отъ Хрістіяны-ты, оуби и Іакова, Іоаннова братъ, 4) а за да оугоди повече на Іудеи-ты, оулови Апостола Петра, затвори го въ темницѫ, вързахѫ го въ оковы, и го вардахѫ войници, за да го оубіе подырь Пасхѫ-тѫ прѣдъ народъ-тъ! 5).

Нъ, може да каже нѣкой, това е добрѣ казано, нъ кога-то азъ не оугождавамь на прѣстатель-тъ си кога-то не вървіѫ по волѭ-тѫ на оногози, отъ кого-то сѧ надѣвамь за помощь, и не оугождавамь на сички-ты, какъ могѫ да живѣіѫ въ свѣтъ-тъ и да приминувамъ съ Хора-та добрѣ? Да, и азъ това казвамь, и азъ сьмь съгласенъ съ тебе чи трѣба да оугождавашь на Хора-та, нъ трѣба да го правишь тѫй, както е правилъ богодухновенный Павелъ, и както приказва за това: „Станѫхъ, казва Іудеинъ, за да придобиіѫ Іудеи-ты. станѫхъ съ нѣмощны-ты нѣмощенъ, за да придобыіѫ нѣмощны-ты, станѫхъ едно съ сичкы-ты, за да—но спасѫ нѣколко 6). Ето единъ добъръ человѣкоугодникъ; нъ той на сичкы-ты оугождаваше, и на пріятели и на непріятели, и защо? не за своіѫ ползѫ, нъ да спаси тѣхъ и душѫ-тѫ имъ.

О колко смы заблуждени, като прѣдпочитамы творение-то повече нежели творецъ-тъ, като глѣдамы да оугодимъ повече на человѣци-ты нежели на Бога. Защо не слушамы що казва пророкъ Давидъ? „Не надѣйтеся на князи, на сыны человѣческіѧ, въ нихже нѣсть спасеніѧ?" 7) Человѣческы-ты сынове сѫ немощни и безсилни, лесно си променувать мнѣніе-то, често разсѫждать криво, ежедневно сѧ показвать непризнателни, много пѫти прѣстѫпвать обѣщаніе-то си, съ еднѫ рѣчь тіи сѫ тлѣнни и врѣменни, днесь ги има сѫ мърдать, и дѣйствувать, сутрѣ ставать пръсть безчувственна и недвижима! „Изыдетъ духъ егѡ, и возвратится в землю свою" 8) Защо не си посвящавамы сичкѫ-тѫ любовь надеждѫ и вниманіе, за да оугодимъ на Бога — Сотворшаго небо и землю, море, и вся, яже в нихъ." 9) Яко посвятимъ нему сьрдце-то си, той ще развърже възелы-ты на злощастіѧ-та ни." Господь рѣшитъ ѡкованныѧ10). Яко като слѣпи, не познавамы ползѫ-тѫ си, той ще освѣти слѣпы-ты ни очи, за да резумѣемъ благополучіе-то си: Гдь оумудряетъ слѣпцы"5). Яко паднемъ въ пропасть-тѫ на грѣхове-ты, той ще ны издигне: „Гдь возводитъ низверженныѧ." Яко вървимъ въ правыѧ-тъ пѫть той ще ны обыча: Гдь любитъ праведники." Яко приближимъ при него съ вѣрѫ и страхопочитаніе, той ще ны закрилѧ подъ божественны-ты си крыла: „Гдь хранитъ пришелцы." Той е отецъ на сирачета-та, той е защитникъ на вдовици-ты: „Сира и вдову пріиметъ." Той погубява лукавства-та на

1) Іоан. 12 42 Іоан. 9 22. 2) 12 43. 3) Марк. 15 11 14 Лук. 23 4. Марк. 15 17 — 15. 4) Дѣян. 12 1—2. 5) Дѣян. 12 3—4. 6) Кор. 8 21 Римл. 12 17 1 кор. 9 20—22. 7) Псал. 145 3. 8) Тамъ 4. 9) Тамъ 6. 10) Тамъ 8. 11) Тамъ 8.

лошевы-ты, които ставать отъ горѣни: „и пѫть грѣшныхъ погѹбитъ." Господь отъ Сїонъ е нашь царь, нашь Господарь, нашь Богъ безсмъртенъ, който царѹва во вѣка вѣковъ, въ родъ и родъ — „Воцрится Гдь во вѣкъ, Бгъ твой Сїѡне въ родъ и родъ" 1).

Защо прочее да не сѧ трѹдимъ съ сичкѫ-тѫ си силѫ да оугодимъ на Бога, нъ сѧ мѫчимъ колко-то можемъ за да оугодимъ на лѹкавы-ты человѣчески желанїа? Братїе, помнѣте Господевы-ты дѹмы, чи никой не може да слѹжи на двама Господари, на Бога и на мамона, защо-то или едного-то ще намрази, а дрѹгїа-тъ ще обыкне, или едного-то ще търпи, а дрѹгїа-тъ ще покрѹса 2). Заради това и Апостолъ Павелъ каза." Ако оугождавахъ еще на хора-та, не щѣхъ да сьмь Божїа слѹга" 3).

ТЪЛКОВАНІЕ ВЪ ПАВЛОВО-ТО ПОСЛАНІЕ КО ЕФЕСЕЕМЪ

КОЕТО СѦ ЧЕТЕ ВЪ ДВАДЕСАТѪ-ТѪ И ТРЕТЇѪ НЕДѢЛЬѪ.

„Братїе, Бгъ богатъ сый въ млти... сѹщихъ насъ мертвыхъ, соѡживи Хртомъ" (Зач. ск гл. в 4—11)

Ефесъ бѣше главенъ градъ отъ Малѫ Азїѫ; а жители-ти мѹ, освенъ нѣколко Іѹдеи, бѣхѫ идолопоклонници и много почитахѫ лъжливѫ-тѫ Богынїѫ Дїанѫ (Diana-Артемидѫ), и за то и бѣхѫ съзыдали прочютыѧ-тъ храмъ на има-то й. Пръвъ проповѣдова Евангеліе-то въ Ефесъ богоглаголивый Павелъ, който дохожда тамо два пѫти. Първыѧ-тъ пѫть сѣдѣ малко тамъ 4), а вторыѧ-тъ пѫть сѧ задържѣ двѣ годины 5), и стрѹва много и голѣмы чюдеса и тогива повѣрвахѫ множина и дохождахѫ при него да сѧ исповѣдвать, и бѣхѫ изгорили идолопоклоннически книгы, които стрѹвали до 50 хиляды срѣбро. А писа имъ това посланіе Павелъ отъ Римъ, гдѣто бѣше запрѣнъ. А защо-то тїи бѣхѫ отъ напрѣдъ добрѣ оглашени въ Хрїстовѫ-тѫ вѣрѫ, и слѣдователно можахѫ да прїемать по-твърдѫ дѹховнѫ хранѫ, заради това Апостолъ Павелъ напълни това посланіе съ по-высокы мысли и догматы отъ вѣрѫ-тѫ и съ небесно нравственно поѹченіе. А днесь четена-та часть отъ това посланіе съдържава два оурока, кои-то сѫ основаніе на Евангелскѫ-тѫ вѣрѫ, т. е. Божїѫ-тѫ любовь къмъ человѣци-ты и спасеніе-то чрѣзъ Божїѫ-тѫ благодать. Заради това нека дадемъ добро вниманіе, за да сѧ ползѹвамы отъ него.

„Братїе, и ако да бѣхмы ные мъртви по дѹховны-ты си силы отъ праотеческыѧ-тъ грѣхъ 4) и отъ произволны-ты наши грѣхове, нъ Богъ, кой-то има неизказанѫ милость, отъ голѣмѫ-тѫ си къмъ насъ любовь съживи ны съ Іисѹса Хрїста (а съ Божїѫ благодать милость и человѣколюбіе сте спасени, о Ефесенне), и ны въскреси и ны спосади въ небесни-ти въ Іисѹса Хрїста 7). Щото сподъ естественнѫ-тѫ си благостынїѫ да покаже въ бѫдѫщїа-тъ вѣкъ подыръ обще-то въскресеніе и послѣдне-то Божіе изрѣченіе намъ, кои-то смы повѣрвали въ Хрїста, прѣвелико-то богатство отъ неговѫ-тѫ благодать 8). Защо-то

1) Тамъ 8 9. 2) Матѳ 6 24. 3) Гал. 1 10. 4) Дѣіан. 18 20. 5) Тамъ 19 10 18 19. 6) Кол. 2 13 Римл. 5 17 7) 1 Кор. 15 48 тіт. 3 5. 8) Ефес. 1 5—6 1 кор. 1є 12 1 кор. 9 9 Матѳ. 13 43.